

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

« 05 » жовтня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗРОБКИ
ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

для аспірантів

спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

Київ – 2025

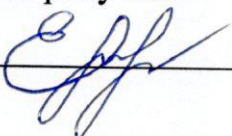
Розробник:

Пономаренко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

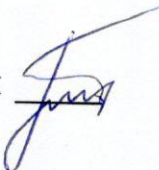
Пономаренко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
Протокол від 05.02.2025 року №2

Завідувач кафедри Олена ПОЛОВІНА

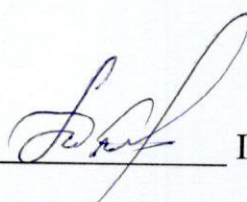
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

05. 02. 2025 р.

Гарант освітньо-наукової програми Тетяна ПОНОМАРЕНКО

Робочу програму перевірено

05. 02. 2025 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна	заочна
НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Рік навчання	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістовий модулів з розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	32	16
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	80	104
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування готовності майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти до розробки, затвердження й впровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку в освітній процес закладів дошкільної освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

– розширення, поглиблення, узагальнення знань майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти про теоретико-методологічні, науково-методичні засади розробки освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку; історію їх створення та сутність; особливості їх розробки, затвердження й впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти;

– формування в майбутніх докторів філософії вміння здійснювати аналіз програмного забезпечення в галузі дошкільної освіти; розробляти, затверджувати й впроваджувати програми для дітей раннього й дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти.

Інтегральна компетентність.

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми дошкільної освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Спеціальні компетентності.

СК04. Здатність до розв'язання комплексних проблем під час проведення дослідницько-інноваційної діяльності з дітьми дошкільного віку та студентами.

СК05. Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК06. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, продукувати нові ідеї у сфері дошкільної освіти та приймати науково обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною.

РН04. Розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері дошкільної освіти та у викладацькій практиці.

РН10. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми дошкільної освіти українською та іноземними мовами, застосовувати сучасні інформаційні технології в науковій діяльності.

РН11. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері підготовки фахівців з дошкільної освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні, методичні засади розробки освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку							
Тема 1. Розробка й реалізація програм для дітей раннього й дошкільного віку як умова забезпечення якості дошкільної освіти	16	4	2				10
Тема 2. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей раннього й дошкільного віку	16	4	2				10
МКР	2						
Змістовий модуль 2. Історія програмотворення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку							
Тема 3. Історія програмотворення й характеристика освітніх програм на початковому етапі розвитку вітчизняної дошкільної освіти.	12	2					10
Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей у період відродження й розбудови національної системи освіти	14	2	2				10
МКР	2						
Змістовий модуль 3. Створення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку на початку ХХІ-го тисячоліття							
Тема 5. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку	14	2	2				10
Тема 6. Сучасні парціальні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку та програми для дітей з особливими потребами	14	2	2				10
МКР	2						

[illegible]

Тема 5. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку	15	2					13
Тема 6. Сучасні парціальні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку та програми для дітей з особливими потребами	15		2				13
Змістовий модуль 4. Розробка, затвердження й упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку							
Тема 7. Розробка й затвердження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку	15	2					13
Тема 8. Упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти	15		2				13
Усього	120	8	8	-	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Теоретико-методологічні, методичні засади розробки освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку

Тема 1. Розробка й реалізація програм для дітей раннього й дошкільного віку як умова забезпечення якості дошкільної освіти.

Сутність поняття «освітня програма для дітей раннього й дошкільного віку». Розробка й впровадження програмного забезпечення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти як результату реалізації організаційної управлінської функції. Розробка й впровадження освітніх програм як умова забезпечення якості дошкільної освіти. Методичні засади розробки освітніх програм: багатовіковий практичний досвід виховання дітей, актуалізований в народній педагогіці; світові, вітчизняні історичні надбання в галузі освіти дітей; філософські, суспільствознавчі, психолого-педагогічні наукові доробки; чинна світова й вітчизняна теорія й практика освіти дітей; результати спеціально організованих психолого-педагогічних досліджень; інноваційні досягнення в галузі теорії та практики дошкільної освіти; сучасні суспільні вимоги до програмних документів у галузі дошкільної освіти. Гуманістична спрямованість освітніх програм для дітей. Державний стандарт дошкільної освіти (2021) в Україні як основа для створення сучасних освітніх програм у сфері дошкільної освіти. Інваріантна складова й варіативний компонент комплексних освітніх програм. Зумовленість змісту освітніх програм необхідністю: забезпечення наступності між ланками освіти в умовах освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ); гармонійного розвитку особистості дитини як основи успіху шкільного та дорослого життя.

Ключові слова: освітня програма для дітей раннього й дошкільного віку, якість дошкільної освіти, теоретико-методологічні основи, методичні засади, гуманістична спрямованість, Державний стандарт дошкільної освіти.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 4, 6, 7, 8.

Тема 2. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей раннього й дошкільного віку.

Відродження й розбудова національної системи освіти. Нормативно-правові засади розроблення, затвердження, впровадження освітніх програм. Гуманізація, деідеологізація дошкільної освіти. Визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, самоцінності раннього й дошкільного дитинства. Поліпрограмність, варіативність програмного забезпечення сучасної дошкільної освіти. Розробка варіативних, пов'язаних з регіональною специфікою, типом закладів дошкільної освіти, динамічних, соціально зорієнтованих програм, що системно оновлюються й ґрунтуються на досягненнях світової й вітчизняної освітньої науки й практики. Поступовий, контрольований науковими дослідженнями перехід від централізованого програмного забезпечення освітнього процесу до використання гнучких керівництв і

програм. Зумовленість переходу до варіативності програмних документів змінами у вітчизняній системі дошкільної освіти (орієнтація на особистісну педагогіку, відмова від жорстко регламентованих форм освіти дітей; оновлення змісту освіти дітей раннього й дошкільного віку; намагання задовольнити різні освітні потреби населення; новітні педагогічні розробки вчених та практиків; упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес ЗДО). Варіативність програмного забезпечення дошкільної освіти як передумова цілісності, цілевідповідності, системності, варіативності, альтернативності, соціальності, науковості, синергетичності, інноваційності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, його відповідності державним стандартам, функціонування в режимі розвитку. Варіативність програмного забезпечення як умова формування орієнтації фахівців дошкільної освіти на самовизначення, самоорганізацію, моделювання авторських проєктів, апробацію й упровадження нових програмних матеріалів, вибору батьками необхідного дитині того чи іншого ЗДО.

Ключові слова: національна система освіти, деідеологізація, загальнолюдські цінності, самоцінність дошкільного дитинства, поліпрограмність, варіативність, моделювання, впровадження. нормативно-правова основа, закон, концепція, стандарт.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 6, 7.

Змістовий модуль 2.

Історія програмотворення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку

Тема 3. Історія програмотворення й характеристика освітніх програм на початковому етапі розвитку вітчизняної дошкільної освіти.

Концепція й програма дошкільного виховання С. Русової. Інструкція по веденню осередка й дитячого садка (1919 р.). «Програма навичок» (1928 р.). Програма для дитячого садка (1929 р.). Проєкт програми для дитячого садка (1932 р.). «Програма виховання» (1934 р.). «Керівництво для вихователя дитячого садка» (1938 р.). «Керівництво для вихователя дитячого садка» (1946 р.; 1953 р.). «Програма виховання в дитячому садку» (1962 р. – 1982 р.; дев'ять видань з деякими змінами). «Типова програма виховання й навчання у дитячому садку» (1984 р.). Значення та особливості виховання й навчання дітей дошкільного віку на підставі єдиної типової програми. Типова програма виховання й навчання в дошкільному навчальному закладі як основа для розробки регіональних програмно-методичних документів у галузі дошкільної освіти. Єдина типова програма як підґрунтя для навчально-дисциплінарного підходу до виховання дітей дошкільного віку.

Ключові слова: інструкція, проєкт, керівництво, єдина типова програма, навчально-дисциплінарний підхід.

Література основна: 3.

Література додаткова: 6.

Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей у період відродження й розбудови національної системи освіти.

Програма виховання дітей дошкільного віку «Малютко» (1991 р.). Освітня програма розвитку дітей від двох до семи років «Дитина в дошкільні роки» (1991 р.). Програма розвитку, навчання й виховання дітей віку немовляти та переддошкільного віку «Малюточко» (як складова частина програми «Дитина в дошкільні роки»; 1991 р.). Програма виховання й навчання дітей дошкільного віку «Дитина» (1992 р.). Оновлений варіант програми виховання й навчання дітей від трьох до семи років «Дитина» (2003 р.). Програма «Створення умов природного розвитку дітей у системі дошкільного виховання» (Л. Блудова). Програма з валеології «На варті здоров'я малюків» (Н. Денисенко, Л. Мельник; 1998 р.). Програма розвитку українського мовлення дітей з елементами французької мови для дошкільних закладів з російськомовним режимом «Розцвітай же, слово» (Л. Биваліна; 2000 р.). Програма формування здорового способу життя (Л. Калуська). Програма «Екологічний дошкільний заклад» (1997 р.). Базова програма розвитку дітей дошкільного віку (автор. колектив; наук. кер. О. Кононко; 1999 р.).

Ключові слова: утворення, розбудова, незалежна українська держава, Базова програма розвитку дітей дошкільного віку.

Література основна: 3.

Література додаткова: 6.

Змістовий модуль 3.

Створення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку на початку XXI-го тисячоліття

Тема 5. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку.

Освітня програма для дітей від двох до семи років «Дитина» (2020 р.). (науковий керівник проєкту В. Огнев'юк; авторський колектив: Г. Беленька, О. Богініч, В. Вертугіна та інші; 2020 р.). Освітня програма для дітей молодшого дошкільного віку «Впевнений старт» (загальна наукова редакція – Т. Піроженко; авторська група – Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук; 2020 р.). Освітня програма для дітей середнього дошкільного віку «Впевнений старт» (загальна наукова редакція – Т. Піроженко; авторська група – Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук; 2019 р.). Освітня програма для дітей саршого дошкільного віку «Впевнений старт» (загальна наукова редакція – Т. Піроженко; авторська група – Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук; 2022 р.). Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта та піклування» (упорядники програми: В. Воронов, К. Ковальчук, О. Рейпольська, С. Сисоєва, К. Станкевич, Н. Піканова 2021 р.). Комплексна програма для дітей раннього і предшкільного віку «Стежина у Всесвіт» (К. Крутій; 2020 р.). Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (2021 р.) (автор О. Білан, за загальною редакцією О. Низьковської; 2021 р.). Програма розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі» (О. Аксьонова, А. Аніщук, Л. Артемова;

наук. кер. О. Кононко; 2019 р.).

Ключові слова: комплексна освітня програма.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 5, 7.

Інформаційні джерела: 8.

Тема 6. Сучасні парціальні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку та програми для дітей з особливими потребами.

Парціальні освітні програми. Комплексна альтернативна освітня програма для дошкільних начальних закладів, що працюють за Вальдорфською педагогікою (А. Гончаренко, Н. Дятленко; 2020 р.). Програма та методичні рекомендації з духовно-морального виховання дітей дошкільного віку (О. Шиян, О. Франкевич, А. Казіброда; 2018 р.). Вітаю, театре. Програма для дітей старшого дошкільного віку (Л. Макаренко; 2019 р.). Програма з фізичного виховання дітей раннього й дошкільного віку «Казкова фізкультура» (М. Єфименко; 2019 р.). Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі» (Л. Лохвицька; 2019 р.). Програма «Вчимося разом розмовляти болгарською мовою» (Т. Бучацька, Т. Куманова; 2018 р.). Програма для дітей дошкільного віку «Комп'ютерна грамота для малят» (О. Болотова, О. Вайнер, В. Семизорова; 2018 р.). Програма для ЗДО з формування лідерського потенціалу дітей дошкільного віку «Лідер живе в кожному» (Н. Гавриш, О. Безсонова, О. Безрукова, В. Воронов; 2020 р.). Програма «Формування математичної компетентності в дітей дошкільного віку» (Л. Зайцева; 2021 р.). Програма хореографічної діяльності дітей від 3 до 7 років (А. Шевченко; 2020 р.).

Програми для дітей з особливими потребами. Програма «Крок за кроком: програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення (заїкування)» (Л. Ткаченко, І Шаповалова, І. Деуля; 2021 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю (І. Дуброва, В. Лощених, Л. Шмалько; 2019 р.). Програма розвитку дошкільників з ООП в освітньому середовищі ДНЗ (Л. Коваль, І. Луценко, Н. Компанець; 2018 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років (Т. Сак, Л. Прохоренко, Г. Соколова та ін.; 2019 р.). Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями слуху (за заг. ред. К. Луцько; 2019 р.). Програма «Корекційно-розвивальна робота з дітьми молодшого та старшого дошкільного віку із загальним та фонетичним недорозвитком мовлення (І. Кравцова, Л. Страхова; 2019 р.).

Ключові слова: парціальна освітня програма, освітня програми для дітей з особливими потребами, аутизм, затримка психічного розвитку, порушеннями опорно-рухового апарату, корекційне навчання.

Література основна: 1, 3, 4, 5.

Література додаткова: 2, 3, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 4, 5.

Змістовий модуль 4.

Розробка, затвердження й упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку

Тема 7. Розробка й затвердження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку.

Розробка парціальних програм на засадах загальнонаукових (актуальності, науковості, доступності та відповідності програмового матеріалу віковим особливостям розвитку дітей, послідовності, систематичності, концентричності тощо) й *специфічних принципів* (відповідності світському й гуманістичному характеру освіти; єдності виховних і розвивальних, цілей і завдань дошкільної освіти; доцільного поєднання наукової обґрунтованості й можливості практичного застосування; особистісно орієнтованої взаємодії всіх учасників освітнього процесу; раціонального співвіднесення організованої й самостійної, вільної діяльності в дитячому бутті; врахування провідних видів діяльності дітей; забезпечення індивідуального, диференційованого підходів в освітній роботі з дітьми; інтеграції змісту, форм, методів, засобів розвитку, виховання дітей раннього й дошкільного віку тощо). Складові структури освітніх програм у галузі дошкільної освіти. Затвердження Міністерством освіти і науки України освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку. Схвалення програм комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України. Грифування освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку. Особливості діяльності предметних (галузевих) експертних комісій з дошкільної педагогіки та психології. Особливості проведення експертизи об'єктів грифування та прийняття рішень щодо рекомендацій для використання в освітньому процесі ЗДО.

Ключові слова: розробка, затвердження, впровадження, грифування, унормованість.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 6, 7.

Тема 8. Упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти.

Упровадження загальноукраїнських, регіональних, локальних програм на рівні всієї України, регіону та окремого ЗДО. Експертиза освітніх програмних документів у галузі дошкільної освіти. Аналіз програм за показниками: теоретичні основи (концептуальні положення); завдання розвитку й виховання дітей раннього та дошкільного віку; принципи побудови; структура, характеристика основних компонентів; методичне забезпечення, його властивості; особливості програми; суб'єктивна оцінка переваг і спірних позицій; вид закладу, якому може бути рекомендована програма; прогноз можливих утруднень для педагогічного колективу під час реалізації; зміст професійної підготовки педагогів до роботи за програмою. Відмінності в теоретичних основах і технологічних особливостях програм. Основні напрямки роботи за різними програмами. Прогнозування шляхів їх включення в

діяльність закладу дошкільної освіти. Вибір освітніх програм педагогічними колективами ЗДО та особливості їх упровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти. Поради щодо вибору освітньої програми закладом дошкільної освіти, особливостей її реалізації в освітньому процесі ЗДО. Порушення прав закладів дошкільної освіти у виборі програм освіти дітей дошкільного віку.

Ключові слова: *впровадження, аналіз, експертиза, вибір освітньої програми.*

Література основна: 5.

Література додаткова: 2, 3, 5.

Інформаційні джерела: 7.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма навчання)

Види діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
Модульна контрольна робота	25	4	100
Максимальна кількість балів	181		
Розрахунок коефіцієнту	$181 : 100 = 1,81$		
Коефіцієнт	1,81		

6.2 Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма навчання)

Види діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
Максимальна кількість балів	53		
Розрахунок коефіцієнту	$53 : 100 = 0,53$		
Коефіцієнт	0,53		

6.3 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Вид роботи	Кількість балів		Форми звітності
		ДФН	ЗФН	
1.	Розробити парціальну освітню програму для дітей раннього або дошкільного віку відповідно до теми власного дисертаційного дослідження	5	5	Презентація

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано якісно, самостійно та своєчасно; зміст завдання розкритий у повному обсязі, доцільно обрані інформаційні джерела, дібрана інформація систематизована й проаналізована; аспірант виявив ініціативність у пошуку додаткових джерел інформації та креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
4	Завдання виконано самостійно та своєчасно; зміст завдання загалом розкритий, однак включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми; виявлено схильності до системно-наукового аналізу, прагнення до творчого використання набутих знань та умінь, але просліджується наявність незначних помилок.
3	Завдання виконано не своєчасно, має місце порушення логіки й структури розробленого матеріалу; робота не містить авторської думки; в наявності суттєві помилки у виконанні завдання, проте аспірант спроможний усунути їх в освітній взаємодії з викладачем.
0-2	Завдання виконано поверхово, фрагментарно, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення; виконання завдання несвоєчасне; не містить авторської думки.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

1) МРК 1 – розробити презентацію узагальнення складених анотацій на засадах опрацювання літературних джерел до першого модуля «Теоретико-методологічні, методичні засади розробки освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку» навчальної дисципліни (не менше 10);

3) МРК 2 – створити есе як узагальнення сутності змісту другого модуля навчальної дисципліни «Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку»;

2) МРК 2 – скласти анотації до сучасних комплексних освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку (в кількості восьми);

4) МРК 4 – розробити зміст доповіді на тему «Розробка й затвердження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку».

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
22 - 25	Завдання виконано самостійно, логічно, цілісно, структуровано, з авторськими знахідками, оригінальними прикладами
18 - 21	Завдання виконано недостатньо самостійно, з порушеннями логічності, цілісності, структурованості, стандартно, з невеликою часткою авторської індивідуальності
11 - 17	Завдання виконано не логічно, не цілісно, стандартно, без авторської індивідуальності
1 - 10	Завдання виконано не самостійно або не виконано

Форми проведення семестрового контролю

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з дисципліни «Формування готовності до розробки освітніх програм для дітей дошкільного віку».

6.5. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Базовий компонент дошкільної освіти. (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876> (дата звернення: 07.02.2022).
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.] ; наук. ред. Г. В. Беленька ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
3. Пономаренко Т. О. Теорія і методика формування управлінської культури керівників дошкільної освіти : монографія. Суми : Вінниченко М. Д., 2017. С. 42–61.
4. Про дошкільну освіту : Закон України, док. № 3788-IX, чинний, поточна редакція від 01.01.2025, підстава – 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення: 27.01.2025).
5. Щодо організації освітнього процесу в 2024/2025 навчальному році у закладах дошкільної освіти. Лист МОН № 1/15368-24 від 27.08.24 року. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/92911/> (дата звернення: 02.02.2025).

Додаткові:

1. Інструктивно-методичний лист МОНмолодьспорту України «Про розроблення програм для дошкільної освіти» № № 1/9-152 від 28.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-152736-13#Text> (дата звернення: 03.02.2025).
2. Методичні рекомендації «Про здійснення комплексної експертизи об'єктів грифування (крім електронних) та критеріїв їх оцінювання з метою надання оцінки доцільності надання відповідного грифа Міністерства освіти і науки України». Схвалено Вченою Радою ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 27 січня 2021р. Протокол №1. URL: <https://drive.google.com/file/d/10tSZkU3ubExSo5CeJ2wMiZNBYoOAHKpb/view> (дата звернення: 07.02.2023).
3. Наказ МОН України «Про затвердження порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам» від 20.07.2020 № 931. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1119-20#Text> (дата звернення: 07.02.2023).
4. Ніколенко І. Як скласти освітню програму: від теорії до практики URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2813-yak-skladamo-osvtnyu-programu-vd-teor-do-praktiki> (дата звернення: 22.01.2025).
5. Перелік навчальної літератури, програм, рекомендованої МОН України для використання у закладах дошкільної освіти 2024/2025 навчальний рік URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/> (дата звернення: 10.01.2025).
6. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти : навч. посібник. Краматорськ, КЕГІ, 2012. С. 135–173.
7. Про незрозумілість і недоречність змісту вимог до формування освітньої програми. *Практика управління дошкільним закладом.* 2022. № 9. С. 16–18.

Інтернет-ресурси:

1. «Віконечко». Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років / за ред. Л. Прохоренко. 2018. 236 с. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=4460> (дата звернення: 07.01.2025).
2. Вітаю, театре! Старший дошкільний вік / Л. Макаренко. Шкільний світ, 2021. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/vitaju-teatre-starshij-doshkil-nij-vik.html> (дата звернення: 03.02.2025).
3. Дитяча хореографія: прогр. та навч.-метод, забезпеч, хореогр. діяльн. дітей від 3 до 7 років : навч.-метод. посіб. / А. Шевчук. К .: Шк. світ, 2020. 128 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/6dityacha-horeografiya-shevchuk.pdf> (дата звернення: 13.01.2025).
4. «Зерно любові». Програма духовно-морального виховання дітей / О. Шиян, О. Франкевич, Н. Патуляк, Г. Іванців, Л. Зеленко, Л. Цюпа, А. Казіброда. Львів: ДНЗ Львівське ВПУ ІКТ, 2018. 61 с.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Prohramy/25.01/Prohrama%20Zerno%20lyubovi.pd> (дата звернення: 17.01.2025).
5. Крок за кроком. Програма з корекційно-розвиткової роботи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення / Л. Ткаченко, І. Деуля, І. Шаповалова. Мандрівець, 2021. 72 с. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/krok-za-krokom-programa-z-korekcijno-rozvitkovo-roboti-dlja-ditej-starshogo-doshkil-nogo-viku-z-tjazhkimi-porushennjami-movlennja-zaikannja.html> (дата звернення: 03.02.2025).
6. Методичні рекомендації щодо формування освітньої програми закладу дошкільної освіти. URL: <https://nds.cprpp.org.ua/news/1644326309/> (дата звернення: 17.01.2025).
7. Низковська О.В. Розмаїття програм для дошкільної освіти: види, вимоги до розроблення. URL: https://uondmr.at.ua/images/rozmajittja_program_dlja_doshkilnoji_osviti_18.01-.pdf (дата звернення: 18.01.2025).
8. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку (оновлена) / О. Білан. Мандрівець, 2022. 216 с.
URL: <https://mandrivets.com/ukrains-ke-doshkillja-programa-rozvitku-ditini-doshkil-nogo-viku.html> (дата звернення: 19.01.2025).

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ
ПРОГРАМ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

Змістовий модуль I

**Теоретико-методологічні, методичні засади розробки освітніх програм для
дітей раннього й дошкільного віку**

Семінарське заняття 1

Тема 1. Розробка й реалізація програм для дітей раннього й дошкільного віку як умова забезпечення якості дошкільної освіти.

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Сутність поняття «освітня програма для дітей раннього й дошкільного віку».
2. Розробка програмного забезпечення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти як результату реалізації організаційної управлінської функції.
3. Науково-методичні засади розробки освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку.
4. Гуманістична спрямованість освітніх програм у галузі дошкільної освіти.
5. Державний стандарт дошкільної освіти в Україні як основа для створення сучасних освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку.
6. Зумовленість змісту освітніх програм необхідністю забезпечення наступності між ланками освіти в умовах освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ).

Практична частина.

Підготувати відео-презентацію «Державний стандарт дошкільної освіти в Україні – основа для створення сучасних освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку».

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 4, 6, 7, 8.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Розробка й впровадження освітніх програм нового покоління для дітей раннього й дошкільного віку

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Відродження й розбудова національної системи освіти України.
2. Гуманізація, деідеологізація дошкільної освіти, визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, самоцінності дошкільного дитинства.
3. Поліпрограменість, варіативність програмного забезпечення сучасної вітчизняної дошкільної освіти.
4. Варіативність програмного забезпечення дошкільної освіти як передумова

інноваційності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

5. Варіативність програмного забезпечення як умова формування орієнтації фахівців дошкільної освіти на вдосконалення фахової компетентності.

Практична частина.

Розробити зміст семінару-тренінгу «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу ЗДО як умова актуалізації управлінсько-педагогічної творчості фахівців дошкільної освіти».

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 6, 7.

Змістовий модуль 2

Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку

Семінарське заняття 3

Тема 4. Історія створення й характеристика освітніх програм для дітей у період відродження й розбудови національної системи освіти

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку в радянський період розвитку суспільного дошкільного виховання.

2. Сутність освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку радянського періоду розвитку суспільного дошкільного виховання.

3. Особливості впровадження програм означеного періоду в практику дошкільної освіти.

Практична частина.

Розробити зміст лекції-дискусії «Варіативність програмного забезпечення освітнього процесу як умова діяльності закладу дошкільної освіти в режимі розвитку».

Література основна: 3.

Література додаткова: 6.

Змістовий модуль 3

Створення й характеристика освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку на початку XXI-го тисячоліття

Семінарське заняття 4

Тема 5. Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку.

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження сучасних вітчизняних комплексних програм в освітній процес закладу дошкільної освіти.

2. Сутність сучасних вітчизняних комплексних програм для дітей раннього й дошкільного віку.

3. Особливості впровадження сучасних вітчизняних комплексних програм в практику дошкільної освіти.

Практична частина.

Підготувати відео-презентацію «Сучасні вітчизняні комплексні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку».

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Література додаткова: 5, 7.

Інформаційні джерела: 8.

Семінарське заняття 5

Тема 6. Сучасні парціальні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку та програми для дітей з особливими потребами.

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Значення розробки й упровадження сучасних вітчизняних парціальних програм та програм для дітей з особливими потребами в освітній процес ЗДО.

2. Сутність сучасних вітчизняних парціальних програм та програм для дітей з особливими потребами для дітей раннього й дошкільного віку.

3. Особливості впровадження вітчизняних парціальних програм в практику дошкільної освіти.

Практична частина.

Підготувати відео-презентацію «Сучасні вітчизняні парціальні освітні програми для дітей раннього й дошкільного віку та програми для дітей з особливими потребами».

Література основна: 1, 3, 4, 5.

Література додаткова: 2, 3, 5, 6, 7.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 4, 5.

Змістовий модуль 4

Розробка, затвердження й упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку

Семінарське заняття 6

Тема 8. Упровадження освітніх програм для дітей раннього й дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти.

Теоретична частина.

Питання для обговорення

1. Упровадження загальноукраїнських, регіональних, локальних програм на рівні всієї України, регіону та окремого закладу дошкільної освіти.

2. Експертиза освітніх програмних документів.

3. Аналіз програмних матеріалів за певними показниками.

4. Відмінності в теоретичних основах і технологічних особливостях програм.

5. Вибір освітніх програм педагогічними колективами ЗДО та особливості їх упровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти.

6. Поради щодо вибору освітньої програми закладом дошкільної освіти, особливостей її реалізації в освітньому процесі ЗДО.

7. Порушення прав закладів дошкільної освіти у виборі програм для дітей дошкільного віку.

Практична частина.

Розробити зміст лекції з аналізом та обговоренням конкретних ситуацій з реальної управлінської практики «Впровадження програм для дітей раннього й дошкільного віку в освітню практику закладів дошкільної освіти»

Література основна: 5.

Література додаткова: 2, 3, 5.

Інформаційні джерела: 7.